

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - Freinetschool De Tandem te Brugge

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	109851
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - Freinetschool De Tandem
directeur		Elsie VERMEIRE
adres		Leopold Debruynestraat 56 - 8310 SINT- KRUIS
telefoon		050-37.76.78
fax		050-37.77.25
e-mail		de.tandem@g-o.be
website/URL		www.detandem.be
	Bestuur van de instelling	114041 - Scholengroep 25 Brugge-Oostkust te SINT-MICHIELS
adres		Rijsselstraat 3_B - 8200 SINT-MICHIELS
	Scholengemeenschap	120634 - Brugge te KNOKE-HEIST
adres		Piers de Raveschootlaan 54 - 8300 KNOKE-HEIST
	CLB	114471 - CLB vh GO De Klaver te BRUGGE
adres		Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 20/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/04/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Marianne Hollants
	Teamleden	Francis Vandenbroucke

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	10
3.3 Lager onderwijs: Frans	12
3.4 Lager onderwijs: wiskunde	13
3.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Begeleiding	17
4.2 Evaluatie	18
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
6.1 Wat doet de school goed?	20
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7. ADVIES	21
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

BSGO Freinetschool De Tandem ligt in een relatief rustige woonbuurt van Sint-Kruis. Die rust is relatief vermits de uiterst drukke invalsweg Brugge-Maldegem-Eeklo een parallelle straat is. Daar hebben de kinderen van De Tandem weinig tot geen last van omdat de fraaie schoolgebouwen gevestigd zijn op een uitzonderlijk groot schooldomein met gevarieerde mogelijkheden. Na de geslaagde verfraaiingswerken in de kleuterafdeling en de prachtige nieuwbouw voor de lagere afdeling investeert het schoolbestuur verder in de omgevingswerken. Hierdoor spelen de kinderen in een uitzonderlijk groene parkomgeving. De uitdagende speeltuin op het terrein van de school, door de Stad Brugge aangelegd en onderhouden, wordt na schooltijd en tijdens de vakantieperiodes opengesteld voor de buurtkinderen.

Aan alle materiële randvoorwaarden is voldaan om kwaliteitsvol onderwijs te bieden in de Tandem. Toch wordt de kwaliteit van het onderwijs gehypothekeerd doordat het team er niet in slaagt om op een gelijkgerichte wijze samen school te maken. Interne spanningen staan de aandacht voor de essentie van de onderwijsopdracht in de weg. Ook de veelvuldige personeelsswissels (vooral in de lagere afdeling) bemoeilijken het gelijkgericht werken. De school kan vooralsnog niet in democratisch overleg, een doordacht vernieuwingstraject opzetten om de maatschappelijk verwachtingen te realiseren. De school toont evenwel aan dat ze zich bewust is van het probleem door een beroep te doen op de pedagogische begeleidingsdienst.

In de **kleuterafdeling** onderzocht de inspectie de kwaliteit van de leergebieden **Nederlands en wereldoriëntatie**. De resultaten zijn positief.

Met een maximale betrokkenheid van de kleuters werken de leerkrachten boeiende klasprojecten uit. Doorheen de projecten beogen de leerkrachten niet alleen ontwikkelingsdoelen uit de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Wel integendeel. Verschillende doelen uit alle leergebieden worden zorgvuldig gepland, nagestreefd en bewaakt. Bovendien zorgen de leerkrachten meestal voor een spel- en leeraanbod dat aangepast is aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Door hun zorgzame begeleiding scheppen de leerkrachten een veilig en hartelijk klasklimaat waarin kleuters zich goed voelen. Kenmerkend voor de kleuterafdeling is ook de ruime aandacht voor de socialisatie en het ontwikkelen van de zelfstandigheid van de kleuters. De leerkrachten kennen hun kleuters goed en volgen hun ontwikkeling nauwgezet op. Het groeiboekje van de kleuter is daar een bewijs van. Mits enige bijsturing is dit groeiboekje een model voor breed en ontwikkelingsgericht evalueren. De ouders worden door middel van het groeiboekje niet alleen geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kleuter ze zijn ook sterk betrokken bij het school- en klasgebeuren. Daartoe neemt de school verschillende initiatieven. Zo kunnen ouders bij het begin van de schooldag in de klas even meespelen met hun kleuter, krijgen ze wekelijks een uitgebreid klasverslag, begeleiden ze uitstapjes en activiteiten of verrijken ze het klasaanbod. Naast al deze positieve vaststellingen zijn er ook enkele uitdagingen voor het team van de kleuterafdeling. Dit is het geval voor het maken van afspraken over de projectinhouden doorheen de kleuterafdeling, voor meer expliciete aandacht voor 'vrije teksten' en leermiddelen die taal uitlokken en voor het doelgericht optimaliseren van het aanbod 'techniek'.

In de **lagere afdeling** stonden de leergebieden Frans, wiskunde en wereldoriëntatie in de focus. De resultaten van het onderzoek zijn voor Frans en wiskunde positief. Voor wereldoriëntatie daarentegen voldoet de school niet aan de erkenningsvoorwaarden.

De school is zeer recent gestart met het realiseren van de actuele onderwijsdoelen voor het leergebied **Frans**. In de derde graad doen leerkrachten inspanningen om de juiste accenten te leggen. De nascholingen, een consequente toepassing van het leerplan en het invoeren van een nieuwe onderwijsleermethode zullen zeker bijdragen tot het verbeteren van de onderwijskwaliteit. De initiatieven voor taalsensibilisering en taalinitiatie Frans in de andere groepen zijn waardevol maar nog niet op elkaar afgestemd. De

inspectie adviseert de school om de geformuleerde aandachtspunten voor het leergebied Frans op een doelgerichte en doeltreffende wijze aan te pakken.

De school kan aantonen dat ze de leerplandoelen voor **wiskunde** in de lagere afdeling realiseert. De leerkrachten maken daarvoor gebruik van een onderwijsleermethode. De leerinhouden uit de methode plannen ze doordacht. De leerkrachten doen ook inspanningen om die inhouden in te passen in de methodiek van het freinetonderwijs. Dat is niet altijd eenvoudig. De meeste leerkrachten staan immers voor een nieuwe leergroep en moeten zich eerst de leerinhouden van het leerjaar eigen maken. Dat geldt zeker voor de nieuwe leerkrachten. De voortgang van de leerlingen voor wiskunde volgen de leerkrachten goed op. Daardoor hebben ze een goed beeld van de mogelijkheden van de leerlingen. Daar stemmen de leerkrachten hun wiskundeonderwijs op af. Sommige leerlingen hebben meer uitleg en ondersteuning nodig, anderen krijgen meer uitdagingen in 'sterk rekenwerk'. De verslaggeving over de vorderingen van de leerling in het evaluatieboekje is niet altijd even helder in alle leer groepen. Dit kan voor de school een aandachtspunt zijn. Het is evenwel goed dat de school genormeerde tests afneemt en analyseert. Door het interpreteren van deze resultaten en de resultaten op externe eindtoetsen wiskunde kan de school de kwaliteit van het wiskundeonderwijs bestendigen of bijsturen.

Voor het leergebied **wereldoriëntatie** kan de school voor haar lagere afdeling niet aantonen dat ze de leerplandoelen realiseert. De projectmatige en ervaringsgerichte aanpak zijn zonder meer de troef van het freinetonderwijs. Daardoor verkennen de leerlingen op een betrokken wijze de wereld, ook in De Tandem. Toch bewaakt de school op onvoldoende wijze wat leerlingen doorheen hun schoolloopbaan beleven, kunnen en weten. De leerkrachten zijn weliswaar recent gestart zijn met het turven van gerealiseerde leerplandoelen maar op schoolniveau zijn er nog geen conclusies getrokken uit de vastgestelde tekorten. Bovendien zijn er geen afspraken om de belevings- en leerinhouden van de klasprojecten doorheen de lagere school op elkaar af te stemmen. Ook voor de persoonlijke werkstukken van leerlingen is er geen volgsysteem op schoolniveau. De leerkrachten stimuleren de kritische zelfreflectie van leerlingen op hun attitudes en verworven vaardigheden. Dit is zonder meer goed. Toch moet er ook voldoende aandacht zijn voor de evaluatie van gerealiseerde leerdoelen. Om het vastgestelde tekort weg te werken moet de school in het verbetertraject aandacht hebben voor ondersteuning, begeleiding en opvolging van het team.

De kwaliteit van **de leerbegeleiding** en van **de evaluatiepraktijk** onderzocht de inspectie eveneens.

Wat de leerbegeleiding betreft doet de nieuwe zorgcoördinator inspanningen om een coherent zorgbeleid uit te bouwen. Alle teamleden nemen daarbij hun verantwoordelijkheid op in de eerstelijnszorg. In die opdracht worden de leerkrachten van de kleuterafdeling op het ogenblik van de schooldoorlichting effectiever ondersteund dan hun collega's van de lagere afdeling. Voor kinderen met specifieke noden kan de school nog doelgerichter en meer planmatig werken.

De evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling is op enige inhoudelijke bijsturing na voortreffelijk. De leerkrachten volgen en evalueren de ontwikkeling van de kleuters immers op basis van een verantwoorde selectie van leerplandoelen. De leerkrachten van de lagere afdeling investeren terecht in de ontwikkeling van zelfreflectie, het nadenken over eigen handelen en gedrag. Toch kan het team nog meer werk maken van een transparante evaluatie van de verschillende leerdoelen die de leerling moet bereiken. Een afstemming van de evaluatiepraktijk doorheen de lagere afdeling is voor de school een belangrijk aandachtspunt.

De inspectie besluit deze doorlichting met een advies beperkt in de tijd. Daarbij moet de school kunnen aantonen dat ze in de lagere afdeling de leerplanrealisatie en de verticale afstemming voor het leergebied wereldoriëntatie garandeert.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Frans
wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering: De school kan aantonen dat het aanbod dekkend is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. De projectmatige aanpak beoogt de horizontale samenhang. Daarbij streeft het team de betrokkenheid na van de kleuters en hun ouders bij de werkelijkheidsgerichte projecten. De verticale samenhang in het onderwijsleeraanbod wordt echter weinig bewaakt. De relevante doelenselectie per kleutergroep ligt aan de basis van de brede evaluatie en de gerichte opvolging van de ontwikkeling van de kleuters.

- De leerkrachten peilen tijdens de praatronde naar de interesse van de kleuters en bepalen in overleg met hen het klasproject. Samen met hun leerkracht leggen de kleuters vast wat ze willen doen, leren en weten in een **projectplan**. De leerkrachten vullen het projectplan aan met doelen en leerinhouden die ze wezenlijk achten voor de ontwikkeling van de kleuters. Ze bewaken het **evenwichtig aanbod** voor Nederlands door **dominante doelen** achteraf te registreren in de leerplandoelenlijst.
- De meeste activiteiten zijn afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleutergroep. Er is echter weinig aandacht voor de **verticale afstemming** van de projectinhouden. Zo zijn er geen expliciete afspraken om overlappingsen of herhalingen doorheen de kleuterafdeling te voorkomen. Ook de afstemming van een gevarieerde streefwoordenschat is niet altijd bewust gerealiseerd.
- Doorheen de projectmatige aanpak realiseren de leerkrachten in belangrijke mate de **horizontale samenhang** met andere leergebieden.
- De kleuters gaan geregeld op uitstap in het kader van het project. De leerkrachten hechten, conform het freinetonderwijs, veel belang aan het leren in levensechte situaties. De projecten zijn in belangrijke mate **werkelijkheidsgericht**.
- Kleuters kunnen op verhaal komen tijdens de gespreksrondes en leren zich houden aan gespreksconventies. De leerkrachten spreken correct **Standaardnederlands** en opvallend is hun empathie bij de kleuterdialog.
- In voorbereiding op de freinettechniek 'vrije tekst' noteren de teamleden af en toe de ideeën van de kleuters bij hun tekeningen of unieke creaties. De aandacht voor 'vrije tekst' in het kader van **ontluikende geletterdheid** is niet altijd expliciet. Toch krijgen de oudste kleuters voldoende kansen om letters en woorden te verkennen en te herkennen. Het systematische opzeggen van het alfabet behoort echter niet tot het curriculum van de kleuterafdeling.
- Het wekelijkse klasverslag bevordert in grote mate de **betrokkenheid van de ouders** bij het klasleven. Ook het meespeelmoment voor ouders bij het begin van de schooldag zorgt voor een soepele overgang van thuis naar de klas.
- Een optimale **begeleiding** van de kleuters is de zorg van elk teamlid. De gerichte observaties en screenings door de leerkracht leiden tot ondersteunende en gedifferentieerde activiteiten binnen de eerstelijnszorg.
- De schoolorganisatie is gericht op een maximale **ondersteuning** van kleuters. Zo doen de jongste kleuters onder het toezicht van een extra personeelslid in de namiddag een dutje. De klastitularis van de jongste kleuters wordt ondertussen ingezet voor de begeleiding en ondersteuning van de andere klasgroepen. De kinderverzorgster begeleidt de jongste kleuters en een ambulante leerkracht wordt ingezet voor extra spelbegeleiding.

- Kleuters die al kunnen lezen, krijgen **aangepaste activiteiten** in de klas en worden ook opgenomen in de leesgroepjes van de lagere afdeling.
- Aan de basis van het evaluatiesysteem ligt een **relevante doelenselectie voor elke leeftijdsgroep**. De selectie van die dominante leerplandoelen mag voor sommige aspecten van het leergebied Nederlands worden geactualiseerd/bijgestuurd.
- Vier keer per jaar **screenen** de leerkrachten alle domeinen van het leergebied. Daarbij hanteren ze een kleurencode om aan te geven of de kleuter in ontwikkeling blijft of stagneert. Daarnaast hebben de leerkrachten hun eigen systemen om kleuters voor bepaalde deelaspecten op te volgen (klaslijsten, observatieschrift, ...).
- Twee keer per jaar **beschrijven** de leerkrachten in het groeiboekje de ontwikkeling van de kleuters. Aan de basis van die beschrijving ligt de doelenselectie. De leerkrachten doen echter nog geen uitspraak op het niveau van de doelen.
- Het groeiboekje wordt besproken tijdens de **overgangsgesprekken** en biedt de collega van de volgende groep de mogelijkheid om aan te sluiten op de beginsituatie en de ontwikkeling van de kleuter verder gericht te begeleiden.
- De resultaten op de **genormeerde test** voor de oudste kleuters bevestigen de observaties. De informatie is relevant voor het overgangsgesprek met de leerkracht van het eerste leerjaar.
- De implementatie van het **digitaal volgsysteem** is in volle ontwikkeling en bevat op dit ogenblik de verslaglegging van de externe en de interne interventies voor kleuters met een ontwikkelingsvertraging.
- De leerkrachten informeren de ouders formeel twee keer per jaar over de ontwikkeling van hun kleuter. Het groeiboekje vormt dan de basis van het oudercontact. Deze **rapportering** is transparant en ontwikkelingsgericht.
- De **klasinrichting** is dynamisch. Kleuters kunnen het project ten volle beleven in verschillende thematisch ingerichte hoeken.
- De kring is de plaats waar kleuters het projectplan opstellen en leren lezen, waar de doordachte **planningsborden** richting geven aan het werk.
- Voor elk project selecteren de teamleden diverse **prentenboeken** en boeiende **non-fictie**.
- **Ouders** kunnen het talige aanbod in de klas verrijken. Nieuwsbriefjes nodigen hen daartoe uit.
- Er is weinig expliciete aandacht voor **leermiddelen** en hoekenverrijking die taal uitlokken. Leermiddelen die inzetten op gericht luisteren en auditieve discriminatie zijn in beperkte mate aanwezig. Vooral de ICT-mogelijkheden worden weinig benut.
- De leerkrachten beschikken niet altijd over eigentijds **bronnenmateriaal** als inspiratie voor activiteiten binnen het leergebied Nederlands.
- Kleuters verkennen op een speelse wijze het Frans en andere talen. **Taalsensibilisering** wordt op een correcte wijze aangepakt.
- Het leerkrachtenteam nam kennis van de **nieuwe eindtermen** taalbeschouwing en houdt daarmee rekening.
- De **kritische zelfreflectie** van de teamleden en het informeel **uitwisselen** van ideeën liggen aan de basis van de professionaliteit van het team.
- Het **formeel overleg op schoolniveau** draagt in beperkte mate bij tot het ontwikkelen van een gelijkgerichte visie, het gezamenlijk invoeren van vernieuwingen of het bijsturen en optimaliseren van de klaspraktijk. Er is nauwelijks sprake van **opvolging**.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering: De school kan aantonen dat het aanbod - op techniek na - dekkend is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. De projectmatige aanpak beoogt de horizontale samenhang. Daarbij streeft het team de betrokkenheid na van de kleuters en hun ouders bij de werkelijkheidsgerichte projecten. De verticale samenhang in het onderwijsleeraanbod wordt echter weinig bewaakt. De relevante doelenselectie per kleutergroep ligt aan de basis van de brede evaluatie en de gerichte opvolging van de ontwikkeling van de kleuters.

- De leerkrachten peilen tijdens de praatronde naar de interesse van de kleuters en bepalen in overleg met hen het klasproject. Samen met hun leerkracht leggen de kleuters vast wat ze willen doen, leren en weten in een **projectplan**. De leerkrachten vullen het projectplan aan met doelen en leerinhouden die ze wezenlijk achten voor de ontwikkeling van de kleuters. Ze bewaken het **evenwichtig aanbod** voor wereldoriëntatie door **dominante doelen** achteraf te registreren in de leerplandoelenlijst.
- **Ontwikkelingsdoelen** uit de domeinen natuur, mens, maatschappij, tijd en ruimte worden in voldoende mate nagestreefd. Enkele teamleden stellen door hun bewakingssysteem vast dat het onderwijsaanbod voor techniek moet worden geoptimaliseerd. Zelfredzaamheid, verzelfstandiging en zelfsturing streven de leerkrachten doelbewust na. Plannings- en keuzeborden, klastaken en werkkaarten aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuter, zijn daartoe een middel.
- De meeste activiteiten zijn afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleutergroep. Er is echter weinig aandacht voor de **verticale afstemming** van de projectinhouden. Zo zijn er geen expliciete afspraken om overlappingen of herhalingen doorheen de kleuterafdeling te voorkomen. Ook de afstemming van begrippen is niet altijd bewust gerealiseerd.
- De projectmatige aanpak van de leerkrachten schept ruime kansen voor beleven, exploreren, experimenteren en creëren. In relatie met de muzische component bieden de leerkrachten de kleuters de kans om zich te uiten in unieke creaties. Ook met andere leergebieden realiseren de leerkrachten in belangrijke mate de **horizontale samenhang**.
- De kleuters gaan geregeld op uitstap in het kader van het project. De leerkrachten hechten, conform het freinetonderwijs, veel belang aan het leren in levensechte situaties. De projecten zijn in belangrijke mate **werkelijkheidsgericht**.
- Het wekelijkse klasverslag bevordert in grote mate de **betrokkenheid van de ouders** bij het klasleven. Ook het meespeelmoment voor ouders bij het begin van de schooldag zorgt voor een soepele overgang van thuis naar de klas.
- De socialisatie van de kleuters is een bijzondere zorg van alle teamleden. Kleuters leren gevoelens en relatiewijzen herkennen en benoemen. Door ik-boodschappen en vriendelijke nabijheid scheppen de leerkrachten een **veilig en hartelijk klasklimaat**.
- Een optimale **begeleiding** van de kleuters is de zorg van elk teamlid. De gerichte observaties en screenings door de leerkracht leiden tot ondersteunende en gedifferentieerde activiteiten binnen de eerstelijnszorg.
- De schoolorganisatie is gericht op een maximale **ondersteuning** van kleuters. Zo doen de jongste kleuters onder het toezicht van een extra personeelslid in de namiddag een dutje. De klastitularis van de jongste kleuters wordt ondertussen ingezet voor de begeleiding en ondersteuning van de andere klasgroepen. De kinderverzorgster begeleidt de jongste kleuters en een ambulante leerkracht wordt ingezet voor extra spelbegeleiding.
- Aan de basis van het evaluatiesysteem ligt een **relevante doelenselectie voor elke leeftijdsgroep**. De selectie van die dominante leerplandoelen moet voor het domein

techniek worden bijgestuurd. Een bijzondere aanvulling is echter de rubriek 'spelen en werken in de klas'; waarbij gepeild wordt naar de zelfsturing van de kleuter.

- Vier keer per jaar **screenen** de leerkrachten alle domeinen van het leergebied. Daarbij hanteren ze een kleurencode om aan te geven of de kleuter in ontwikkeling blijft of stagneert. Daarnaast hebben de leerkrachten hun eigen systemen om kleuters voor bepaalde deelaspecten op te volgen (klaslijsten, observatieschrift, ...).
- Twee keer per jaar **beschrijven** de leerkrachten in het groeiboekje de ontwikkeling van de kleuters. Aan de basis van die beschrijving ligt de doelenselectie. De leerkrachten doen echter nog geen uitspraak op het niveau van de doelen.
- Het groeiboekje wordt besproken tijdens de **overgangsgesprekken** en biedt de collega van de volgende groep de mogelijkheid om aan te sluiten op de beginsituatie en de ontwikkeling van de kleuter verder gericht te begeleiden.
- De implementatie van het **digitaal volgsysteem** is in volle ontwikkeling en bevat op dit ogenblik de verslaglegging van de externe en de interne interventies voor kleuters met een ontwikkelingsvertraging.
- De leerkrachten informeren de ouders formeel twee keer per jaar over de ontwikkeling van hun kleuter. Het groeiboekje vormt dan de basis van het oudercontact. Deze **rapportering** is transparant en ontwikkelingsgericht.
- De **klasinrichting** is dynamisch. Kleuters kunnen het project ten volle beleven in verschillende thematisch ingerichte hoeken.
- Door de dagelijkse rituelen in de kring beogen de leerkrachten onder meer doelen uit de domeinen **tijd en natuur**. Kleuters vullen **kalenders** aan en leggen **weerwaarnemingen** vast. Ze leren dat de **planningsborden** richting geven aan hun werk.
- Voor elk project selecteren de teamleden **informatieve boeken, foto's en concreet materiaal**.
- De **ruime en groene schoolomgeving** met een **dierenpark** is een bijzondere troef. De leerkrachten organiseren op het schoolterrein doelgerichte activiteiten waarbij de kleuters kunnen spelen, onderzoeken en belangrijke 'ontdekkingen' kunnen doen.
- **Ouders** verrijken het aanbod in de klas. Nieuwsbriefjes nodigen hen daartoe uit.
- **Leermiddelen** die expliciet ontwikkelingsdoelen uit **het domein techniek** beogen zijn in beperkte mate aanwezig. Ook de ICT-mogelijkheden worden weinig benut.
- De leerkrachten beschikken niet altijd over eigentijds **bronnenmateriaal** als inspiratie voor activiteiten binnen het leergebied wereldoriëntatie.
- Het team heeft een inleiding gekregen bij de nieuwe ontwikkelingsdoelen wereldoriëntatie. Voor de implementatie ervan is geen verdere **nascholing** voorzien.
- De **kritische zelfreflectie** van de teamleden en het informeel **uitwisselen** van ideeën liggen aan de basis van de professionaliteit van het team.
- Het **formeel overleg** op schoolniveau draagt in beperkte mate bij tot het ontwikkelen van een gelijkgerichte visie, het gezamenlijk invoeren van vernieuwingen of het bijsturen en optimaliseren van de klaspraktijk. Er is nauwelijks sprake van **opvolging**.

3.3 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering: De school is zeer recent gestart met het realiseren van de actuele onderwijsdoelen voor het leergebied Frans. In de derde graad doen leerkrachten inspanningen om de juiste accenten te leggen. De initiatieven voor taalsensibilisering en taalinitiatie in andere groepen zijn waardevol maar nog niet op elkaar afgestemd. Het ontbreekt de school in belangrijke mate aan een samenhangend vernieuwingstraject.

- De leerkrachten van de derde graad doen inspanningen om de vernieuwingen voor het leergebied Frans conform het leerplan (2010) te implementeren. De leerplanrealisatie bij de formele taalverwerving Frans wordt evenwel nog **niet systematisch bewaakt**. Daardoor geven de leerkrachten niet altijd het juiste gewicht aan de vijf vaardigheden luisteren, lezen, spreken, mondelinge interactie en schrijven. De klemtoon ligt nog onvoldoende op spreken en mondelinge interactie.
- In de derde graad is een onderwijsleermethode in belangrijke mate het referentiekader. Deze methode is **niet afgestemd** op de nieuwe eindtermen. Waar mogelijk sturen de leerkrachten dit onderwijsaanbod bij. Daarbij houden ze rekening met de pedagogische wenken uit het leerplan en met wat ze leerden tijdens nascholingen.
- De leerkrachten spreken tijdens de les **zo correct mogelijk Frans**. Eenvoudige, herhaaldelijk voorkomende instructies geven de leerkrachten in het Frans. Er zijn nog geen concrete afspraken over welke **instructies in het Frans** er in de derde graad zeker aan bod kunnen komen.
- De school organiseert tweejaarlijks een uitwisseling met een school uit Wallonië. Het bezoek van een Franstalige studente is ook ingeroosterd. Zij zal, als native speaker klasactiviteiten begeleiden. Deze initiatieven wijzen erop dat de school aandacht heeft voor **werkelijkheidsggericht onderwijs** Frans.
- In de kleuterafdeling en verschillende leerjaren van de lagere afdeling organiseren de leerkrachten waardevolle activiteiten in het kader van **taalsensibilisering en taalinitiatie Frans**. Het is onduidelijk in welke mate de leerkrachten vertrouwd zijn met de 'gemeenschappelijke actieve woordenlijst Frans basisonderwijs' uit het leerplan. Een heldere afstemming van de aangebrachte woordenschat die de verticale samenhang bevordert, is nog niet gerealiseerd.
- Het veilig klasklimaat en de **aanmoedigende begeleidingsstijl** van de leerkrachten zorgen ervoor dat Frans leren voor de meeste leerlingen prettig blijft.
- De leerkrachten doen inspanningen om door middel **gevarieerde en interactieve werkvormen** de onderwijsdoelen te realiseren.
- De **evaluatiepraktijk** is nog niet afgestemd op de richtlijnen van het leerplan. Zo ligt de nadruk nog al te vaak op schriftelijke aspecten. Uit het evaluatieboekje van de derde graad blijkt dat onvoldoende aandacht gaat naar het evalueren van de mondelinge taalvaardigheid.
- Voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis gelden **dispenserende maatregelen** tijdens de toetsen.
- De school neemt sinds vorig schooljaar deel aan **externe eindtoetsen**. Deze toetsen inspireren het team in beperkte mate om de eigen toetsen bij te sturen.
- Het resultaat voor Frans is een aspect van deliberatie van de klassenraad bij het uitreiken van het **getuigschrift basisonderwijs**.
- De school beschikt over **enkele essentiële materialen** die het leerplan voorschrijft onder de rubriek 'minimale materiële uitrusting'.
- Het leergebied Frans is in klasbeeld echter weinig aanwezig. De aanbeveling uit het leerplan om een '**Franse hoek**' in te richten, werd nog niet gerealiseerd.
- **ICT-toepassingen** om Frans te leren en/of in te oefenen, worden weinig benut.

- De leerkrachten zetten zich in om de kennis en inzichten die zij verwerven tijdens **nascholingen** te integreren in hun klaspraktijk.
- Het overleg met de leerkrachten van het **secundair onderwijs** zorgt voor duidelijkheid omtrent de opdracht van het basisonderwijs bij het realiseren van de eindtermen Frans.
- Hoewel de leerkrachten van de derde graad zich inspannen om het onderwijsaanbod te conformeren aan het vernieuwde leerplan ontbreekt op schoolniveau een concreet talenbeleidsplan waarin de beleidsopties voor het vreemde talenonderwijs Frans zijn vastgelegd. Daarnaast is er absolute nood aan een **samenhangend implementatietraject** met plaats en ruimte voor leerplanstudie, met formele schoolafspraken over het gebruik van leermiddelen en de leerlingenevaluatie, met ondersteuning en opvolging.

3.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering: De school kan aantonen dat ze door eenheid van onderwijsleermethode de onderwijsdoelen realiseert. De leerkrachten hebben een goed beeld van de mogelijkheden van de leerlingen en hun ontwikkeling binnen dit leergebied wordt goed opgevolgd. De klaspraktijk wordt gekenmerkt door een sterke eerstelijnszorg door de goed georganiseerde binnenklasdifferentiatie. De graduele afstemming van de verslaggeving in het evaluatieboekje van de leerling is een aandachtspunt. Door analyse van de genormeerde tests en de recente deelname aan externe eindtoetsen is de school gestart met het objectiveren van haar onderwijskwaliteit.

- De school hanteert een actuele onderwijsleermethode als **leidraad** om de leerplandoelen te realiseren. De leerkrachten volgen in grote mate de **planning** uit de methode en waar nodig stemmen ze die af op de beginsituatie van de leerlingen.
- Het consequente gebruik van de onderwijsleermethode in alle leergroepen is een garantie voor een **evenwichtig aanbod** met een **graduele opbouw**. In het onderwijsaanbod is er voldoende aandacht voor de basisvaardigheden in de **drie inhoudelijke domeinen** getallen, meten en meetkunde. Er is een schoolafpraak om meten en meetkunde meer geconcentreerd aan te bieden omdat de versnipperde planning van de leerinhouden in de methode minder blijkt te beklijven.
- Verschillende teamleden organiseren bewust wiskundige activiteiten in realistische contexten en streven **werkelijkheidsgericht** wiskundeonderwijs na. Rekenverhalen als instap of verwerking, het rekenonderzoek binnen projecten of verschillende oplossingen vergelijken bij een wiskundig probleem zijn maar enkele voorbeelden van de wijze waarop de teamleden de freinettechniek 'levend rekenen' invullen. Hieruit blijkt dat de leerkrachten aandacht hebben voor de **twee overkoepelende domeinen** 'strategieën en probleemoplossende vaardigheden' en 'attitudes'.
- De leerkrachten respecteren de **onderwijstijd** die nodig is om de onderwijsdoelen te realiseren. Verschillende leerkrachten maken daarbij gebruik van een handige weekplanning voor de leerlingen. Geleidelijk aan leren de leerlingen om tijdens de werktijd hun wiskundetaken en -opdrachten zelfstandig te plannen en uit te voeren.
- De leerkrachten hebben een goed **beeld van de beginsituatie** van de leerlingen door observaties en methodegeboden toetsen. Zij koppelen aan hun vaststellingen en foutenanalyses passende en doelgerichte wiskundetaken.
- De leerkrachten voorzien in **gevarieerde werkvormen**. Na de **instructie aan de klasgroep of een deelgroep** worden de leerlingen sterk uitgedaagd om **zelfstandig** te werken en correctiesleutels te hanteren. De leerkrachten organiseren regelmatig en voortreffelijk **coöperatief werk** met een duidelijke taakomschrijving voor elk groepslid.
- De leerkrachten maken gebruik van het aanbod uit de methode voor uitbreiding, verdieping en remediëring om klasintern te differentiëren. Ze voorzien momenten van verlengde instructie en directe ondersteuning aan deelgroepen (miniklasje). De binnenklasdifferentiatie is de basis voor **de eerstelijnszorg**.

- Voor leerlingen met een **geattesteerd leerprobleem** gelden compenserende en dispenserende maatregelen. Daarnaast bevordert het overleg met externe begeleiders de afstemming van de aanpak en de leerinhouden.
- De school gaat bedachtzaam om met het leertraject van de **leerlingen die meer aankunnen**. Eerst gaat de leerkracht met een toets na voor welke aspecten van het leerstofonderdeel de leerling kan versnellen of beheerste leerstof mag overslaan. Daarna kunnen die leerlingen zich toespitsen op de oefeningen uit de methode met de hoogste moeilijkheidsgraad of verwerken ze het aanbod uit 'sterk rekenwerk'.
- De school maakt gebruik van de methodegebonden toetsen om de leerlingen te **evalueren**. Over het leergebied wiskunde rapporteren de leerkrachten doorheen de lagere afdeling erg verschillend in het **evaluatieboekje** van de leerling. De evaluatie is meer transparant en volledig in de evaluatieboekjes waar de doelenselectie is toegevoegd en waar ook aandacht is voor probleemoplossend denken.
- De tests uit het **leerlingvolgsysteem** geven bijkomende informatie over de voortgang van de leerlingen die aan de basis ligt van de formele kindbesprekingen.
- Het resultaat van de leerling voor het leergebied wiskunde is een aspect van deliberatie van de klassenraad bij het uitreiken van het **getuigschrift basisonderwijs**.
- De school voorziet in **voldoende leermiddelen** om de onderwijsdoelen te realiseren.
- Het gebruik van **ICT** heeft in sommige groepen nog groeikansen. Enkele leerkrachten benutten het **digitale schoolbord** op voortreffelijke wijze.
- Leerkrachten doen individueel grote inspanningen om zich in te werken in de onderwijsleermethode, om de essentie uit de methode te achterhalen en die in te passen in de methodiek van het freinetonderwijs. Er is echter weinig **formeel collegiaal overleg** om dit werk te faciliteren.
- De leerkrachten hebben kennis genomen van de **vernieuwde leerlijn kloklezen**. Het is onduidelijk wanneer en op welke wijze de school deze leerlijn zal implementeren.
- De school interpreteert de resultaten op genormeerde tests op leerlingen- en klasniveau. De school neemt sinds vorig schooljaar deel aan externe eindtoetsen. Deze initiatieven tonen aan dat de school gestart is met het **objectiveren van de onderwijskwaliteit**.

3.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering: De school kan niet aantonen dat ze de leerplandoelen realiseert. Daartoe ontbreekt een doeltreffend bewakingssysteem waaruit ook de verticale afstemming van het onderwijsleeraanbod blijkt. Door de ervaringsgerichte aanpak worden leerlingen sterk betrokken bij onderwerpen die hen boeien. In hun evaluatiepraktijk beogen de leerkrachten de kritische zelfreflectie van leerlingen op hun attitudes en verworven vaardigheden. Dit is zonder meer goed. Toch moet er ook voldoende aandacht zijn voor de evaluatie van gerealiseerde leerdoelen. De kwaliteit van het onderwijsleeraanbod wordt op schoolniveau onvoldoende bewaakt.

- De leerkrachten turven recent in een **doelenlijst per graad** welke leerplandoelen ze beogen doorheen hun aanpak, door de freinettechnieken en de gekozen projecten of werkstukken. Deze inventarisatie op klasniveau legt een aantal lacunes bloot maar leidt op schoolniveau nog niet tot een bijsturingen of concrete afspraken.
- De **leerlingen bepalen** in belangrijke mate - weliswaar in overleg - wat ze willen leren, weten en doen tijdens de projecten. Daarnaast kiezen ze vrij of uit een lijst voor de onderwerpen voor hun werkstukken. Voor de nieuwe leerkrachten en de leerkrachten voor wie het leerjaar nieuw is, is het geen sinecure om de onderwerpen die de leerlingen kiezen aan te vullen met leerdoelen en -inhouden die noodzakelijk en wenselijk worden geacht. In enkele groepen **plannen** de leerkrachten een vast

projectaanbod om bepaalde doelen zeker te realiseren. Dit is positief maar biedt op schoolniveau nog onvoldoende garanties.

- Er is op schoolniveau geen systeem om de uitgewerkte projecten en de onderwerpen van de werkstukken te inventariseren. De leerkrachten hebben daardoor geen zicht op eventuele overlappingsen en herhalingen in de leerinhouden. De **verticale afstemming** van het onderwijsleeraanbod is niet gegarandeerd.
- De **samenhang met andere leergebieden** wordt in de projectwerking nagestreefd. Kenmerkend is de integratie van de eindtermen 'leren leren'. Zo hanteren de leerlingen planningsdocumenten, onderzoekkaarten en stappenplannen tijdens hun werk. De muzische componenten zijn eveneens geïntegreerd waardoor leerlingen zich op een eigen en unieke wijze kunnen uiten.
- De ervaringen, belevingen en interesses van de leerlingen zijn bepalend voor de inhouden van specifieke rondes, de projecten en de werkstukken. Daardoor is het onderwijs in belangrijke mate **werkelijkheidsgericht**.
- Het fraaie **schooldomein**, met dierenpark en schooltuintjes draagt in belangrijke mate bij tot de realisatie van de onderwijsdoelen **natuur**. Ook de groenateliers gekaderd in de MOS-werking (Milieu-Op-School) zijn hiervoor relevant.
- Respectvolle omgangsvormen, zich houden aan afspraken en regels, conflicthantering, participatie en democratische besluitvorming zijn **aspecten van 'samenleven'** waarin de school doelgericht investeert. Toch kan de aandacht voor de attitude 'respectvol omgaan met materialen in de school-en klasomgeving' nog worden versterkt.
- In de **klas- en kinderraad** werken de leerlingen op constructieve wijze voorstellen uit die bijdragen tot een positief klas- en schoolklimaat. Uit het gesprek met leden van de kinderraad blijkt hun grote betrokkenheid en engagement.
- Duiding en bespreking van de **actualiteit** tijdens de nieuwsrondes zijn doeltreffend uitgewerkt.
- De ontwikkeling van het **historische tijdsbesef en de oriëntatie in de ruimte** vragen specifieke begeleiding en een cursorische opbouw. Hiertoe ontbreekt een leerlijn op schoolniveau. In enkele groepen is er voldoende aandacht voor **verkeerseducatie**.
- Door hun **ervaringsgerichte aanpak** beogen leerkrachten de betrokkenheid van de leerlingen. De leerlingen verkennen op een **actieve wijze** de wereld: zelfstandig of in groep, binnen of buiten de school, met experts of met ouders, soms klasoverschrijdend ... De leerkrachten stimuleren, organiseren en begeleiden deze ontdekkingstocht voortreffelijk.
- Door gerichte **observaties** en enkele **klaseigen toetsen** vormen de leerkrachten zich een beeld van de voortgang van de leerlingen. Er is echter geen transparante evaluatie en rapportering over de **gerealiseerde leerdoelen**.
- **Zelfevaluatie** is ingebed in de methodiek van de school. Daarbij reflecteren de leerlingen over hun attitudes en verworven vaardigheden. De leerkrachten geven feedback op de zelfreflectie van de leerlingen.
- Op klasniveau hebben de leerkrachten terecht veel aandacht voor **het proces** dat de leerlingen doormaken bij de uitwerking van hun onderzoek of hun werkstuk. Op schoolniveau is er evenwel geen systeem om de **evolutie** van de leerlingen doorheen hun schoolloopbaan te volgen bij het realiseren en presenteren van werkstukken.
- De leerlingenresultaten voor wereldoriëntatie zijn eerder zijdelings een element in de deliberatie van de klassenraad bij het uitreiken van het **getuigschrift basisonderwijs**.
- De nieuwe **infrastructuur** faciliteert in belangrijke mate de realisatie van verschillende freinettechnieken.
- **Ruimte- en tijdsaders** zijn in beperkte mate op elkaar afgestemd.
- Het materialenaanbod voor de realisatie van de onderwijsdoelen **techniek** is beperkt.
- Verschillende leerkrachten benutten de mogelijkheden van het **digitale schoolbord** op voortreffelijke wijze, anderen zien in dit verband soms voor de hand liggende kansen te

weinig. Leerlingen maken regelmatig gebruik van internet en verschillende **ICT-toepassingen** tijdens het project of bij het maken van hun werkstuk.

- Door het invoeren van de geactualiseerde doelenlijst per graad toont de school aan dat ze aandacht heeft voor (nieuwe) leerplandoelen. Toch is er weinig **ondersteuning en formeel overleg** om de vastgestelde tekorten op klas- en schoolniveau bij te sturen.
- De school neemt sinds vorig schooljaar deel aan externe eindtoetsen. Binnen de **kwaliteitszorg** leiden deze resultaten nog niet tot het borgen of bijsturen van het onderwijs.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- De school heeft recent haar **zorgvisie** geëxpliciteerd en plant ook bijsturingen in de uitvoering ervan. De nieuwe zorgcoördinator doet inspanningen om samen met de directeur deze visie te concretiseren. Ook in de zorg wordt duidelijk dat de personeelsswissels hun impact hebben op de continuïteit, die binnen de zorgcoördinatie zo goed als mogelijk wordt ondervangen.
- De leerkrachten nemen binnen het zorgmodel van de school **de eerstelijnszorg** op. Om dit te realiseren hebben de leerkrachten in eerste instantie oog voor het **welbevinden** van de leerlingen. Het streefdoel van de school is '*dat elk kind zich goed, veilig en gelukkig voelt op school*'; een voorwaarde om te ontwikkelen en te leren. Door overgangsgesprekken, observaties, gesprekken met kinderen en hun ouders, evaluatierondes en zelfevaluaties van de leerlingen komen de leerkrachten kinderen met problemen op het spoor.
- De zorgcoördinator beheert alle **relevante informatie** over kinderen met leerproblemen op het digitaal communicatieplatform. De leerkrachten **signaleren** ontwikkelings- of leerproblemen aan de zorgcoördinator die een dag in de week beschikbaar is voor overleg. Zij **organiseert** de contacten met het centrum voor leerlingbegeleiding, met de ouders en externe hulpverleners of diensten. Naast de formele kindbesprekingen plant ze voor dringende individuele problemen een bijkomend multidisciplinair overleg.
- De **ouders** zijn een belangrijke partner in het zorgbeleid van de school. De school doet inspanningen om de drempel voor ouders met vragen en zorgen laag te houden. Zowel de klasleerkracht, de zorgcoördinator als de directeur zijn zo bereikbaar als mogelijk om ouders van kinderen met specifieke noden te ondersteunen. Nieuwe leerkrachten worden echter weinig ondersteund bij het voeren van slechtnieuwsgesprekken of bij de begeleiding van ouders in hun aanvaardingsproces.
- Naast het voortreffelijk **evaluatiesysteem** in de kleuterafdeling opteert de school ook voor **genormeerde tests** voor de oudste kleuters. De resultaten bevestigen meestal wat de leerkrachten al weten. Op basis van hun observaties of de resultaten van de tests organiseren de leerkrachten **doelgerichte activiteiten** voor kleuters met een ontwikkelingsachterstand. Daarbij ondersteunt een zorgleerkracht de klastitularis.
- In de lagere afdeling organiseert de zorgcoördinator de afname van **genormeerde testen** voor Nederlands (spelling en technisch lezen) en wiskunde. De resultaten en bevindingen van de klasleerkracht vormen het onderwerp van de kindbesprekingen. Op basis van de besluiten van die bespreking proberen de leerkrachten te **differentiëren** in doelen en leerinhouden. Voor leerlingen met een leervertraging of -stoornis nemen de leerkrachten daarbij gepaste didactische maatregelen. Voor leerlingen met een voorsprong selecteren ze activiteiten en leerinhouden op maat. De klasleerkrachten worden op het ogenblik van de doorlichting echter weinig klasintern ondersteund in die opdracht. Een bijsturing in de **ondersteuning** is gepland.
- Klasoverschrijdende **niveaugroepen** voor technisch lezen worden door de zorgcoördinator samengesteld op basis van testresultaten. Kleuters die al kunnen lezen worden eveneens opgenomen in de leesgroepjes.

- De school stelt zich open voor leerlingen die binnen het **ION-project** (inclusief onderwijs) of met **GON-begeleiding** (geïntegreerd onderwijs) in het gewoon basisonderwijs schoollopen.
- De basis voor een **coherent zorgbeleid** is gelegd. De zorgcoördinator heeft concrete toekomstplannen om de leerbegeleiding bij te sturen en te optimaliseren. Op het vlak van handelingsplanning staat de school echter aan het begin van een ontwikkelingsproces.
- Het initiatief om een zorgbib uit te bouwen, draagt bij tot de **professionalisering** van het team. De zorgcoördinator heeft geen ervaring met het collegiaal overleg van de zorgcoördinatoren op het niveau van de scholengemeenschap en volgde nog geen gerichte nascholing.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- De evaluatiepraktijk is niet gebaseerd op een uitgeschreven **visietekst**. Toch is er in de praktijk enigszins sprake van gelijkgerichtheid. De leerkrachten zetten voornamelijk de successen en de kwaliteiten van de leerling in de verf. Bovendien nodigen ze hun leerlingen geregeld uit om te reflecteren op hun leef- en leerhouding.
- De **instrumenten** die de leerkrachten voor hun evaluatiepraktijk hanteren, zijn divers. Observaties, klaseigen en methodegebonden toetsen, tests, screenings en zelfevaluaties ... dragen bij tot de beeldvorming van de ontwikkeling of de voortgang van de leerlingen.
- De school werkt aan de digitalisering van een transparant **volgsysteem** met daarin de beschikbare en relevante evaluatiegegevens van alle leerlingen. De dossiers van de leerlingen met specifieke noden zijn wel al beschikbaar op het digitaal communicatieplatform. Deze zijn toegankelijk voor de zorgcoördinator en de betrokken klasleerkrachten.
- Op basis van de evaluatiegegevens organiseert de school geregeld formele **kindbesprekingen** en indien nodig bijkomend multidisciplinair overleg. Daarnaast plant de school jaarlijks **overgangsgesprekken** waarbij de klasleerkracht de verantwoordelijke(n) van de volgende leergroep informeert over de ontwikkeling of de voortgang van de leerlingen.
- Leerkrachten geven de leerlingen doorgaans op een stimulerende wijze **feedback**. Kleuters worden geprezen en aangemoedigd om vol te houden, uitleg te geven bij hun werk, een stapje verder te gaan ... De evaluatie in de lagere afdeling is leergebied afhankelijk. Kenmerkend is dat leerkrachten geen 'rode balpen' gebruiken bij correctie, geen eindscores noteren op toetsen en soms een schriftelijke en ondersteunende appreciatie geven.
- In de **kleuterafdeling** beschrijven de leerkrachten in het groeiboekje de ontwikkeling van de kleuters. Naast de evaluatie van de nagestreefde doelenselectie schetsen de leerkrachten een beeld van de kleuter. Het groeiboekje is, mits enige bijsturing, een goed model van ontwikkelingsgerichte en brede evaluatie.
- In de **lagere afdeling** brengt de leerkracht informatie over de voortgang van de leerling samen in het 'Ik-ben-ik-boekje'. Over verschillende aspecten van het klasleven, beoogde vaardigheden en attitudes reflecteert de leerling zelf. In een aantal groepen geeft de leerkracht feedback op die zelfevaluatie. Een transparante evaluatie van de gerealiseerde leerdoelen voor verschillende leergebieden is niet gerealiseerd en is ook niet conform de richtlijnen van het leerplan. Bovendien ontbreekt de verticale samenhang in de evaluatiepraktijk. Voor de realisatie van werkstukken en de

presentatie ervan is er geen volgsysteem op het niveau van de leerling. De syntheses per leergebied daarentegen zijn respectvol geschreven.

- Het is vooral voor de lagere afdeling een uitdaging om haar evaluatiepraktijk te **optimaliseren**. De doordachte evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling, de vormen van zelfevaluatie en de stimulerende aanpak in de lagere afdeling kan de school zeker borgen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school zoekt met de hulp van de pedagogische begeleiding naar oplossingen om interne spanningen op te heffen. De schoolinterne conflicten zijn terug te brengen op fundamentele **verschillen in visie en taakuitvoering**. Veelvuldige **personeelswissels** hypothekeren de continuïteit in de aanpak.
- De schoolpartners slagen er vooralsnog niet in om op een participatieve wijze en door open **communicatie** samen school te maken. Democratische besluitvorming in een open debatcultuur, zo eigen aan en specifiek voor het Freinetonderwijs, is op dit ogenblik niet gerealiseerd.
- Het ontbreekt de school aan korte en lange termijndoelen die op een strategische wijze en binnen een tijdspad gerealiseerd kunnen worden. De school is niet vertrouwd met de procedures van het **cyclische proces van schoolwerkplanning**.
- Het aantal en de diversiteit aan **vergaderingen en overlegmomenten** is groot en weinig op elkaar afgestemd. Daardoor worden ze als weinig efficiënt ervaren en dragen ze uiteindelijk in te beperkte mate bij tot de realisatie van onderwijskundige doelen. In de praktijk zijn de leerkrachten vooral op zichzelf aangewezen om te bepalen op welke manier ze het leerplan moeten realiseren en het freinetonderwijs gestalte kunnen geven.
- De school kan weinig gegevens voorleggen waaruit blijkt dat ze de **kwaliteit** van haar onderwijs en aanpak in vraag stelt, analyseert en bijstuurt. Zo zijn er weinig tot geen gegevens, analyses noch interpretaties over tevredenheidsonderzoeken, sterktezwakteanalyses of leerlingenresultaten.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De projectwerking in de kleuterafdeling waarbij de ontwikkelingsdoelen/leerplandoelen in samenhang worden gerealiseerd.
- Het wiskundeonderwijs in de lagere afdeling.
- Het benutten van de interesses van de leerlingen en van de actualiteit.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De initiatieven van de zorgcoördinatie die de basis leggen voor een coherent zorgbeleid.
- De eerstelijnszorg door binnenklasdifferentiatie in beide afdelingen.
- De doelenselectie die aan de basis ligt van de evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling.
- Het stimuleren van leerlingen tot zelfreflectie/zelfevaluatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het inschakelen van de pedagogische begeleidingsdienst voor systeembegeleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het onderwijsleeraanbod voor Frans meer systematisch afstemmen op de eindtermen en leerplandoelen en de leerlingenevaluatie in die zin aanpassen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een transparante evaluatie van de leerdoelen in de lagere afdeling.
- De verticale afstemming van de evaluatiepraktijk in de lagere afdeling.
- De ondersteuning van de leerkrachten van de lagere afdeling bij de zorg van leerlingen met specifieke noden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De cyclus van schoolwerkplanning met daarbij aandacht voor prioriteitenbepaling, visieontwikkeling, uitvoering met tijdspad, opvolging en evaluatie.
- Efficiënte en effectieve vergaderingen organiseren die bijdragen tot het realiseren van de onderwijskundige doelen.
- Aandacht voor de onderwijskwaliteit op basis van outputgegevens.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De realisatie en de graduele afstemming van leerplandoelen en leerinhouden voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling kunnen aantonen.

Wat betreft de regelgeving:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 22 maart 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marianne Hollants

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: